

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17333>

Özet

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği (BCAYKÖ), ailelerin yaşam kalitesini ölçmek amacıyla geliştirilmiş uluslararası bir araçtır. **Türkçe uyarlama** çalışmasıdır. BCAYKÖ, özellikle engelli bireylere sahip ailelerin yaşam kalitesini temel alt boyutta değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Bu ölçeğin Türkiye'de kullanımı için geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Bekir Fatih Meral ve Ali Cavkaytar tarafından yapılmıştır. Ölçek, ailelerin kendilerini algıladıkları yeterlilik ve destek düzeylerini belirleyerek, psikolojik hizmet planlamasına ve müdahale programlarının etkinliğinin ölçülmesine önemli katkıları sağlamaktadır.

Ölçek, toplam 25 maddeden oluşmakta olup, 6 dereceli bir Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmaktadır. Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin Türkçe formunun yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir (Cronbach Alfa katsayısı .92). BCAYKÖ, aile etkileşimi, ebeveynlik, duygusal yeterlilik, fiziksel/finansal/materiyal yeterliliği ve yetersizliğe ilişkin destek gibi kritik alanlarda aile fonksiyonlarını kapsamlı bir şekilde incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Yaşam Kalitesi, BCAYKÖ, psikometrik özellikler, uyarlama, **geçerlilik**, güvenilirlik, engelli aileleri, psikoloji.

Yazarlar

Bekir Fatih Meral, Ali Cavkaytar

Amaç

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, ailelerin genel yaşam kalitesini ve özellikle engelli bir bireye sahip olmanın getirdiği zorluklar bağlamında aile fonksiyonelliğini ve memnuniyetini ölçmektir. Bu ölçek, ailelerin ihtiyaç duyduğu destek alanlarını belirlemek ve bu ihtiyaçlara yönelik kişiselleştirilmiş müdahale programları geliştirmek için bir araç görevi görür.

Uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve diline uygunluğunu test etmek, geçerliliğini ve güvenilirliğini bilimsel yöntemlerle kanıtlamaktır. Bu sayede BCAYKÖ, Türkiye'deki araştırmacılar ve uygulayıcılar tarafından güvenilir bir araç olarak kullanılabilir hale gelmiştir.

Yapı

BCAYKÖ, Aile Yaşam Kalitesi (AYK) kavramını çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, temel alt boyutta incelenmektedir. Bu alt boyutlar, ailelerin günlük yaşamlarındaki

başarılılar, doyumlar ve genel iyilik hallerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapılar** ve alt boyutları şunlardır:

Aile Etkileşimi: Aile üyeleri arasındaki iletişim, problem çözme ve karşılıklı destek düzeyini ölçer.

Ebeveynlik: Ebeveynlerin çocuklarına sağladıkları destek, rehberlik ve eğitim yeterliliğini değerlendirir.

Duygusal Yeterlik: Aile üyelerinin stresle başa çıkma, duygusal ihtiyaçları karşılama ve duygusal refah düzeylerini inceler.

Fiziksel/Finansal/Materyal Yeterliliği: Ailenin temel yaşam ihtiyaçları (barınma, sağlık, ulaşım) karşılayabilme ve finansal stabilite durumunu ölçer.

Yetersizliğe İlişkin Destek: Engelli bireyin özel ihtiyaçlarına yönelik diğerlerinden alınan destek hizmetlerinin yeterliliğini ve aileye sağladıkları katkıyı değerlendirir.

Geçerlik

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA sonuçları, modelin teorik yapıyı desteklediğini göstermiştir. Elde edilen modelin uyum indeksleri incelendiğinde, Ki-kare değerinin ($\chi^2=741.30$, $N=368$, $sd=263$, $p=.00$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Uyum iyiliği indeksi (χ^2/sd) hesaplaması sonucunda $741.30/263 = 2.81$ değeri elde edilmiştir. Bu oran (2.81), psikometrik çalışmalarında kabul edilebilir bir uyum iyiliği düzeyini işaret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin orijinal beş faktörlü yapılarının Türk örnekleminde de geçerli olduğunu ve ölçülmesi amaçlanan yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği, **Cronbach Alfa** (α) katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. BCAYKÖ'nün bütünü için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuş olup, değeri .92'dir. Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Alt boyutlar bazında elde edilen iç tutarlılık katsayıları da kabul edilebilir düzeydedir: Aile Etkileşimi için .81, Ebeveynlik için .80, Duygusal Yeterlik için .71, Fiziksel/Finansal/Materyal Yeterliliği için .81 ve Yetersizliğe İlişkin Destek alt boyutu için .82 olarak hesaplanmıştır. Tüm alt boyutların .70 eğerinin üzerinde olması, BCAYKÖ'nün Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, yapasal modelin uygunluğunu incelemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçeğin orijinal beş faktörlü yapısının Türk kültürüne adapte edilmiş versiyonunda korunup korunmadığını test etmiştir.

Yapılan DFA sonucunda, 25 maddelik ölçeğin beş alt boyuta ayrıldığı modelin veri ile uyumlu olduğu saptanmıştır. Uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olması ($\chi^2/sd=2.81$), BCAYKÖ'nün Aile Etkileşimi, Ebeveynlik, Duygusal Yeterlik, Fiziksel/Finansal/Materyal Yeterliliği ve Yetersizliğe İlişkin Destek olmak üzere beş ayrı faktörden oluştuğunu desteklemektedir. Bu analizler, ölçeğin yapı geçerliliğine önemli kanıtlar sunmuştur.

Ölçüm Aracı

Test Tipi: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Kendi kendine raporlama (Self-Report) formatında, 25 maddeden oluşan Likert tipi bir ölçektir.

Language Available: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Population Group: Engelli bireylere sahip aileler.

Age Group: Ebeveynler veya aile üyeleri (Ölçek, aile birimini deşerlendirmektedir).

Population Details: Uyarlama çalışması, engelli bireylere sahip ebeveynler üzerinde gerçekleştirilmiştir (N=368).

Test Methodology: 6 dereceli Likert tipi derecelendirme (hiç uygun değil, uygun değil, uygun, ne uygun ne uygun değil, uygun, tamamen uygun).

Anahtar Kelimeler

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği, **psikometri**, faktör yapısı, iç tutarlılık, Bekir Fatih Meral, aile fonksiyonu, engellilik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: bfmeral@gmail.com

Correspondence Address: Bekir Fatih Meral (Sorumlu Yazar)

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2013 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

Şzinler ve Ücret: Şzinler için Sorumlu Yazar Bekir Fatih Meral ile ileti?ime geçilmesi önerilir (bfmeral@gmail.com).

PDF Eri?imi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi bu ba?lant? üzerinden indirilebilir: [aile-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Meral, B & Cavkaytar, A. (2013). Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *E?itim ve Bilim*. 38 (170), 49-60.

Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir. Toplam madde sayısı 25'tir.

Örnek Maddeler:

Aile üyelerim, birbirleriyle her konuda çekinmeden, aç?kça konu?ur.

Aile üyelerim, çocuklar?n okul ödevlerine ve etkinliklerine yard?mc? olur.

Ailem masraflar?m?z? kar??layacak ekonomik güce sahiptir.